

musikcafé

3 mars

Välkommen på en härlig lördags-
eftermiddag med musikcafé på
Svenska kyrkan! **Allsång** med
favoriter från nu och då, och
fin sång av **Svenska kören**.

SVENSKA KYRKAN I BRYSSEL LÖRDAG 3 MARS 15.00.

Avenue des Gaulois 35, Etterbeek
www.svenskakyrkan.se/bryssel
☎ +32 393 13 13

Svenska kyrkan
BRYSSEL

Svenska kören
SWEDISH CHORUS CHORALE SUÉDOISE SUEDISCHE KÖR

Bladet

Kataina kyrka på vintern. Fotograf: Emil Ems

FEBRUARI
SAAB

Bernadotterna 200 år

En historisk gåta

KulturNytt

Boktips & filmtips

NYTT OM SVENSK JURIDIK:
FRAMTIDSFULLMAKT

Medlemstidning för Svenska Klubben • Februari 2018

P912137 - Périodicité trimestrielle, Bureau Postal de dépôt, 1180 Uccle, Postillon
Hannalena Ivarsson, c/o Svenska Klubben asbl, Square Argenteuil 5, 1410 Waterloo

Snart är det Påsk!

Vi har allt du behöver för att fira en traditionell Påsk på svenskt vis. Hos oss hittar du även allt annat du kan tänkas sakna hemifrån samt mycket gott från våra nordiska grannländer och England. Välkommen att besöka oss i våra butiker.

Lars och Marie med personal

Gourmet Schuman

Rue Archimède 59, 1000 Bruxelles
Tel: 02-735 11 38

Mån 12.00 – 18.30
Tis-Fre 10.00 – 18.30
Lör 10.00 – 18.00
Sön 10.00 – 14.00

Gourmet Waterloo

Allée du Petit Paris 5, 1410 Waterloo
Tel: 02-353 04 30

Mån 12.00 – 18.00
Tis-Fre 10.00 – 18.00
Lör 10.00 – 18.00
Sön Stängt

Innehåll

- 5 Vårt svenska språk
- 6 Februari
- 8 Lotta Svanfeldt – husmor i Svenska Kyrkan
- 10 Saab
- 12 Lars Tisells boktips
- 14 Julgransplundring
- 15 En stor entreprenör har gått ur tiden
- 16 Capermans boktips
- 18 Svesam
- 20 Konstutställningar i Bryssel och London
- 22 Bernadotte 200 år
- 25 Leva i Belgien III
- 26 De kungliga konstmuseerna
- 28 Capermans filmtips
- 29 Vinhörnan
- 30 En historisk gåta
- 34 Nytt om svensk juridik: Framtidsfullmakt
- 36 Bokskogar
- 38 KulturNytt

Omslagsbild

Katarina kyrka på vintern
Fotograf: Emil Ems

Layout och produktion

Fadrian Wallenmark,
AD Builder, 37022 Drottningstjärn
Telefon +46 739 343448

Tryck

Plan 2000

Svenska Klubben asbl

Säte: Château d'Argenteuil,
Square d'Argenteuil 5
B-1410 Waterloo
Postadress: Avenue des Gaulois 35,
B-1040 Bruxelles
svenskaklubbenbelgien@gmail.com
IBAN: BE53 9530 2419 0553
BIC: CTBK BEBX

Kommande aktiviteter

27.2 Leva i Belgien V. Här träffas medlemmarna för att diskutera, utbyta erfarenheter och tipsa varandra om lösningar på problem som vi svenskar måste tackla i det dagliga livet här i Belgien. Ämnet denna gång är skatt på lön, kapital, arv och gåvor. Kvällens guide: Eric Laurent (tax & accounting). Inbjudan skickas ut per mejl.

27.3 Svenska Klubbens Årsmöte på Svenska Residenset, avenue Géo Bernier, 13-13a, 1050 Bryssel. Talare: EU-ambassadör Lars Danielsson. Se kallelse sid. 4

Facebook:
sv-se.facebook.com/svenskaklubbenbelgien

Redaktionen tackar...

... alla flitiga skribenter som bidragit till detta nummer. Ett stort tack också till de duktiga korrekturläsarna! Deadline för nästa nummer: 20 april 2018.

Material skickas till: svenskaklubbenbelgien@gmail.com
Skriv: 'Bidrag till Bladet' i ämnesrutan.

SVENSKA KLUBBENS MEDLEMMAR KALLAS TILL ÅRSMÖTE

Tisdagen den 27 mars 2018 kl. 18.30

Svenska Residenset, avenue Géo Bernier 13-13a, 1050 Bryssel

Årsmötet hålls av EU-ambassadör Lars Danielsson

Alla årsmöteshandlingar kommer att skickas ut till medlemmarna per mail.

Bindande anmälan senast den 20 mars 2018 görs till via länken

<http://bit.ly/svenskaklubben2018>

OBS! Endast för Svenska Klubbens medlemmar!

Vi börjar kvällen med servering av dryck och smörgåsar. Därefter talar Lars Danielsson och sedan avslutas mötet med själva årsmötesförhandlingarna.

För eventuella frågor eller kommentarer, ring 0496-60 85 01.

Föredragningslista för årsmötet

1. Årsmötets öppnande
2. Godkännande av föredragningslistan
3. Val av sekreterare för årsmötet
4. Val av justeringsmän
5. Verksamhetsberättelse för 2017
6. Vinst- och förlusträkning samt balansräkning för 2017
7. Revisionsberättelse, samt beslut avseende ansvarsfrihet för styrelsen
8. Godkännande av budget för 2018 samt fastställande av årsavgift för 2019
9. Val av ordförande, ledamöter, suppleanter, revisorer, revisorssuppleanter samt valberedning
10. Övriga frågor
11. Mötets avslutande

Väl mött!

Vårt svenska språk

Text: Hannalena Ivarsson

Det viktigaste i livet tas oftast för givet. Som modersmålet. Det svenska språket som "alltid funnits där" som en påtvingad del av en själv, liksom mitt bruna hår, som ju skulle kunnat haft en annan färg eller min fixerade känsla av att min näsa alltid var för bred och markerad under tonåren. Lika otacksam som jag var för min alldeles utmärkta näsa och det bruna håret var jag för det svenska språket. Det var ju så invant och naturligt och gav därför inte upphov till några glädjeskutt eller stolthetskänslor. Istället gav man sig ut på nya förälskelser i språkens värld. De främmande språken.

Erövringen av den okända marken var värd förnedringen av att inte kunna finna orden, att höra sin egen starka brytning eller att använda fel ord i fel sammanhang. Som när jag i min ungdom på en middag i Kalifornien gratulerade middagsvärdinnans man som hade lagat middagen till att vara en utmärkt "cock" istället för "cook". Jag kan ännu minnas att jag kände att något hade gått riktigt fel men förstod inte riktigt vad. Den artiga värdinnan valde att berätta allt detta för mig vid ett senare tillfälle. Hon och hennes man hade skrattat länge innan de somnade den kvällen. Nu 25 år senare tillhör episoden dem av livets minnen som fortfarande kan få mig att känna samma pinsamma obehag idag som när det faktiskt verkligen hände.

Men så är ju glädjen när man slutligen bryter igenom det främmande språket också värd kampen. Man går in i nya tankebanor. Nya främmande ordlek öppnar sig för en liksom texter att läsa och möten med andra. Det nya språket tar oss in i en värld

som tidigare varit stängd och som nu öppnas upp bit för bit, en värld som inte längre är översatt till dålig engelska utan ligger där naken och avslöjad framför en. Den känslan kom inte med svenskan förrän plötsligt en dag då en fransk bekant sa till mig att svenskan var så vacker. "Ni sjunger så fint", sa hon. Jag tackade artigt och tänkte att det hade jag ingen aning om. Franskan är vacker svarade jag. Det hade man ju alltid känt. Vacker och komplicerad. Tanken

"I have been a believer in the magic of language since, at a very early age, I discovered that some words got me into trouble and others got me out."

Katherine Dunn

om att den skulle flyta fram så där tjugigt som den gör när fransmännen själva talar är ju en gammal dröm för alla som ger sig på att knäcka det franska

språkets koder. Men när vi sedan hade skilts åt och jag satt med en svensk text i knät och läste om kärlek på svenska så kom det över mig. Jag upptäckte det vackra i språket och dess lekfulla karaktär i sina ordsammanslagningar. Sammanflätningar som vi bara bygger vidare, slår ihop och skapar nya hela tiden och ofta utan respekt för regler och traditioner. Som våra ord om kärlek. Vad kan beskriva kärlek bättre än en kärlek. Just ordet lek i förhållande till detta fascinerande tillstånd är ju minst sagt unikt fascinerande. Eller förälskelse - före man älskar. Precis så är det ju. Först känner man förälskelse och sedan älskar man eller så gör man det inte alls utan allt slutade just där och blev aldrig någonting förutom en tårdal av sönderslagna förhoppningar. Så vackert, så djupt och så mångfaldigt. Vårt språk - det som vi fick som en gåva. En unik gåva. Det språk som mina barn kallar för det hemliga språket, eftersom vi är så få som talar det. Det som ingen förstår. Vår värld. Men, som det är med det allra finaste man har, tar det lite tid innan man förstår dess betydelse.

Februari

Text: Lisbeth Ekelöf

Februari är en speciell månad och inte bara för att jag fyller år då! Det är också årets kortaste månad med 28 dagar och 29 under skottår. Romerske kungen Numa Pompilius på 700-talet f.Kr. gjorde månaden till den sista på året. Namnet kommer av latinets Februarius som i sin tur kommer från den etruskiske guden Februus.

Februus var de dödas och reningens gud i både romersk religion och etruskisk mytologi. I hans namn ordnades reningsfester, s.k. februa, som var en romersk tradition i samband med nyåret. Febris, den romerska gudinnan för malaria och feber kan möjligen ha fått sitt namn från Februus. Begreppen feber och rening/utrensning associeras ofta med varandra.

Skottdagen inskjuts i kalendern vart fjärde år. Fram till och med 1996 räknades den 24 januari som skottdagen, men sedan 2000 infaller dagen den 29 februari. Det ligger också mer i klang med romarnas placering och deras firande av nyår på den tiden det begav sig.

30 februari. En gång har vi haft 30 februari i Sverige, nämligen 1712. I början av 1700-talet planerade Sverige (Finland inkluderat) att övergå till den gregorianska kalendern. Detta skulle ske genom att man tog bort skottdagarna de följande 40 åren. År 1700 gick den julianska kalendern elva dagar efter den gregorianska. Genom att ta bort en dag vart fjärde år tänkte man sig en mjuk övergång till den nya kalendern.

Vid ungefär samma tid utbröt dock det stora nordiska kriget, vilket gjorde att kalender-

reformen glömdes bort och 1704 och 1708 hade man skottdagar som vanligt. Det ledde till att Sverige hade en egen kalender som gick en dag före den julianska och tio dagar efter den gregorianska. Det berömda slaget vid Poltava 1709 utkämpades sålunda den 28 juni enligt svenska kalendern, 27 juni enligt den julianska och 8 juli enligt den gregorianska. Smått förvirrande för alla inblandade naturligtvis.

Så tyckte även Karl XII och 1712 bestämde han att året skulle ha två skottdagar, så 29 februari följdes av 30 februari. Sverige övergick slutligen 1753 till den gregorianska kalendern och februari fick då endast 17 dagar. (Där hade min födelsedag rykt om jag levat då!) Danmark-Norge var lite mer försiktigarna och använde metoden redan år 1700.

Namnsdag. När jag växte upp hade Hulda namnsdag den 20 februari (min födelsedag alltså!). Det visar sig ha varit ett ganska varierat antal namnsdagar denna dag. Före 1901 – Eukarius eller Eucharius
1901–1985 – Hulda
1986–1992 – Hulda, Haldis och Haldo
1993–2000 – Rasmus och Ruben
Från 2001 – Vivianne
Idag är det Vivianne som får äran.

Mycket har hänt i februari under åren. Här är några axplock från Wikipedia:

1472 – Den dansk-norske kungen Kristian I pantsätter Orkney- och Shetlandsöarna utanför Skottlands kust till den skotske kungen Ja-

kob III. Ögrupperna har tillhört Norge sedan 800-talet, men då Kristian har ont om pengar överlämnar han öarna som säkerhet för sin dotter Margaretas hemgift, sedan hon 1469 har gift sig med Jakob. Öarna ska förbli i skotsk ägo tills hemgiften är betald, men eftersom pengarna aldrig kommer att erläggas kommer öarna i och med detta att förbli skotska och därmed upphör de sista resterna av de vikingatida norska besittningarna på brittiska öarna.

1513 – Vid den dansk-norske kungen Hans död efterträds han som kung i båda länderna av sin son Kristian II. Sedan Hans blev avsatt som svensk kung 1501 har han försökt återta den svenska tronen och Kristian övertar anspråken på den. Först 1520 lyckas han dock göra sig till kung även av Sverige.

1636 – Den svenske rikskanslern Axel Oxenstierna utfärdar förordningarna Om Post-Bådhen, Beställning för Postmästaren Anders Wechell samt Beställning för Oluff Jönsson att resa omkring landet och förordna Posterne, vilka blir grunden till det svenska Postverket. Redan 1620 har en postlinje inrättats på sträckan Stockholm–Markaryd–Hamburg, men nu åläggs en del bönder (mot skattefrihet) att låta sina drängar beförda post mellan de större städerna i det svenska riket. Redan 1685 är den svenska postorganisationen utbyggd med postmästare och -ryttare, så att det finns postlinjer över hela Sverige, upp till Torneå i norr, Nyen (nuvarande S:t Petersburg) i öst, Stettin i Svenska Pommern i syd och Hamburg i väst.

1928 – En telefonlinje mellan Sverige och USA öppnas officiellt. Det första samtalet mellan Stockholm och New York har dock utväxlats redan den 29 november året innan.

1935 – Dansk-norskan Caroline Mikkelsen blir den första kvinnan som landstiger i Antarktis. Detta sker över 100 år efter den första landstigningen på kontinenten (1821).

1962 – John Glenn blir den förste amerikanen i rymden, då han i kapseln Friendship 7 färdas flera varv i omloppsbana runt jorden på rymdfärden Mercury 6. Detta sker nästan ett år efter att konkurrenten Sovjetunionen har skickat upp Jurij Gagarin, som den 12 april året innan blev den första människan i rymden.

1990 – Knappt tre och en halv månad efter att Berlinmuren har öppnats (9 november året innan) är hela mursträckan mellan Berlins gamla riksdagshus och gränsövergången Checkpoint Charlie neriven.

Dessutom blev det revolution denna månad i Frankrike, 1848 och Ryssland, 1917. Den s.k. Februarikrisen inträffade 1942 då tyskarna byggde en slagstyrka i Norge för invasion av Sverige. Sverige hade knäckt de tyska koderna och hade koll på vad som hände. Man mobiliserade trehundratusen man i en övning i Jämtland, i trettio graders kyla. Via finska sändebudet i Stockholm meddelade man att man skulle försvara sig mot britterna i händelse av invasion, i hopp om att tyskarna skulle snappa upp det, vilket också skedde.

Det var lite om en av årets första månader. I Bryssel kan man tyvärr mest vänta sig snö, regn eller allmänt trist väder. Vi närmar oss dock så sakteliga vårdagjämningen och ljusare tider. Något att se fram emot. ■

Lisbeth Ekelöf, The Content reader
(thecontentreader.blog-spot.com)

Källa: Wikipedia

Foto: Ystad Allehanda

Lotta Svanfeldt

Husmor i Svenska Kyrkan i Bryssel.
Blivande gästgiverska i Hammenhög i Skåne

Under de tre senaste åren har jag haft förmånen och nöjet att vara husmor i Svenska Kyrkan i Bryssel. Att vara husmor innebär inte, som mina svenska vänner ibland tror, bara att stå i köket och laga mat och baka bullar. Det är barnkör, teater, rensa avlopp, organisera julbasar, bygga om barnrum, mm. Men det viktigaste för mig har nog varit att möta människor; kunna ta tid till att prata och lyssna. Egentligen är jag i grund och botten ganska asocial men när besökarna är så trevliga är det svårt att inte dras med.

Hur hamnade jag i Svenska Kyrkan? Som det mesta annat i livet så var det en slump och omständigheter och en stor gnutta tur. Jag och min familj har bott i Belgien sedan 2001. Min man Christian fick ett erbjudande om att lånas ut till Europeiska kommissionen i tre år och

det tyckte vi lät lockande. Då hade vi "bara" fem barn, bodde i Djursholm och levde på Christians lön medan jag studerade kemi. Man kan gott kalla oss opportunistiska ekonomiska flyktingar!

I Belgien fick studierna ligga nere och istället kom mot alla odds barn nummer sex. Samtidigt så uppmuntrades Christian av sin chef att skriva uttagningsprov och plötsligt var vi fast i Belgien. Det firade vi med att köpa en segelbåt i mahogny i Sverige, ett vackert hus i La Hulpe byggt av en prinsessa men med gravt eftersatt underhåll och en bilsemester i Land Rover till Timbuktu med tält på taket. Efter det har livet blivit ännu mer stadgat med både hund, katt och två hästar. Barnen har vuxit och det ena efter det andra har tagit studenten och lämnat nästet.

Så kom det sig för tre år sedan att min mor såg en annons att Svenska Kyrkan sökte en husmor i Bryssel. Både under min studietid och lite vid sidan av i Belgien hade jag hållit på med catering. Efter viss tvekan sökte jag platsen och även om mitt CV var väldigt tunt fick jag jobbet och nya vänner för livet.

Under hela belgientiden har jag och Christian pratat om att driva något tillsammans, t ex en gård eller ett fjällpensionat, men det har alltid varit något barn som bara haft något år kvar i skolan och inte velat flytta. Men i höstas ändrades dock ekvationen när vår yngsta, Solveig, berättade att hon ville gå på hästgymnasium i Sverige. När vår näst yngsta tar studenten i juli är det bara Solveig

kvar och då är det vår tur att följa med. Solveig bestämde sig ganska snabbt för att det var på Bolle-rups Lantbruksinstitut, känt för sin fina hästutbildning, hon ville gå. Bara några kilometer därifrån stod Hammenhögs anrika Gästis tomt och väntade på nya ägare. Och på den vägen är det.

Till Kristi Himmelsfärdshelgen öppnar vi Gästiset igen, först med rum och frukost och sedan smyger vi igång restaurangen och puben. Vi tänker förstås också ha musikaftnar och andra sociala begivenheter och hoppas att kunna ta med lite av atmosfären från Kyrkan i Bryssel.

Vi hoppas att få välkomna så många av er som möjligt i Hammenhög! ■

Foto: Lars Ottosson

Låt ditt företag bli Sponsormedlem

Vi vill erbjuda ert företag att stödja Svenska Klubben genom att bli Sponsormedlem. För endast 450€ kommer ni inte bara att ha er logotype/varumärke på vår hemsida till slutet av 2018 utan också en annons i det tryckta Bladet samt en intervju/presentation av ert företag i lämplig utgåva av Bladet eller på sajten under en månad. Som medlem får ni också vår tidning Bladet som kommer ut fyra gånger om året. På detta sätt kan ni synas i ett av få svenska medier som finns i Belgien och nå ut till 1000 svenskar som bor här.

Är ni intresserad, skriv till svenskaklubbenbelgien@gmail.com med "Sponsormedlemskap" i ämnesrutan.

Saab

En svensk försvarskoncern med världsomspännande innovations- och konkurrenskraft

Svenska Aeroplanbolaget AB grundades 1937 på anmodan av svenska staten som ett svar på ett behov av en inhemsk produktion av försvarsmateriel i ett turbulent Europa. Som ett alliansfritt land behövde Sverige egen tillverkning av försvarsmateriel för att på egen hand kunna trygga sina nationella säkerhetsintressen och leva upp till sin alliansfrihet. Sedan 1937 har Saab lanserat över nio flygplans-typer använda av det svenska försvaret men även av andra länders försvarsmakter. Företaget har sedan starten växt och utökat sin verksamhet på många områden. Idag omfattar Saabs kärnverksamhet framtagande och utveckling av innovativa lösningar och teknologiska försvarsprodukter på en rad områden bl.a. radarsystem, undervattenssystem och markstridsapplikationer men även omfattande tränings- och simulationstjänster. Företaget är privatägt och listat på Stockholmsbörsen (NASDAQ). Saabs huvudsakliga verksamhet är koncentrerad till Sverige och Europa men är samtidigt global med lokala verksamheter och anställda i samtliga världsdelar. Totalt har Saab en personalstyrka på ca. 16 000 personer och en omsättning på omkring 28 miljarder SEK (ca. 3 miljarder EUR).

Vad gör Saab i Bryssel?

Saabs Brysselkontor är främst inriktat på att aktivt följa, analysera och rapportera om utveck-

lingen inom EU:s försvars- och säkerhetspolitiska områden. Brysselkontoret har en central funktion i att identifiera möjligheter och utmaningar med de initiativ som EU:s institutioner genererar och hanterar med relevans för försvar och säkerhet, såsom forskning och utveckling, transport, handel, digitalisering och industri- och omvärldspolitik.

Kontoret arbetar med att skapa och bibehålla en stadig relation och konstruktiv dialog med beslutsfattare inom institutionerna och på medlemslandsnivå. Detta är en ömsesidigt viktig tvåvägskanal, som gör det möjligt för båda parter att hålla sig informerade om läget och den pågående utvecklingen samtidigt som Saab kan kommunicera sin syn på områden av relevans för att den europeiska försvars- och säkerhetsmarknaden ska kunna fungera så effektivt som möjligt. Detta är en mycket viktig del i Brysselkontorets verksamhet, i synnerhet som försvarsindustrin och marknadens beskaffenhet i mångt och mycket skiljer sig från andra (civila) marknader som är mer konsumentinriktade och saknar den säkerhetspolitiska dimension som är kopplad till medlemsländernas suveränitet på området.

Ytterligare en komponent i Saabs kommunikationsarbete vis-à-vis NATO, europeiska Försvarsmyndigheten (EDA) och andra viktiga institutioner och intressenter är att visa, hur

Saabs innovationskraft och kapacitet att utveckla nya smarta ("state of the art") teknologiska lösningar ökar förmågan att skydda och hantera hot mot vårt samhälle och våra medborgare.

Saabs varumärke står för innovations- och konkurrenskraftkraft, kvalitet, partnerskapskapande och resurseffektivitet. Detta är viktigt för vår trovärdighet och relevans i den dialog som förs med tjänstemän och beslutsfattare inom den EU-institutionella miljön där vi positionerar Saab som tankeledare. En annan av kontorets verksamheter består i att kartlägga program och finansieringsmöjligheter för t.ex. forskning och utveckling men även inom infrastrukturutveckling och utvecklingsinsatser utanför Europa.

Vilka är de viktigaste frågorna just nu?

För Saab är det viktigt att EU-samarbetet på försvars- och säkerhetsområdena fortsätter utvecklas och att den inre marknaden förstärks med sund lagstiftning och policy som ökar konkurrensen samt att en spelplan med lika möjligheter för företag inom sektorn därmed kan skapas.

Den viktigaste frågan som kontoret följer rör EU:s pågående initiativ kring en europeisk försvarsfond ("European Defence Fund"). Initiativet är unikt och banbrytande på många sätt då EU med medlemsländernas uppbackning för första gången kommer att etablera en fond till vilken det avsätts medel direkt från EU:s budget dels för riktad forskning och teknikutveckling, dels för att öka industrins kapacitet att samutveckla konkurrenskraftiga spjutspetslösningar med vilka den gemensamma försvarsförmågan inom EU kan höjas. Initiativen ifråga riktar sig direkt till industrin och kräver att försvarsindustrier från olika medlemsländer tillsammans

med sina respektive statsmakter samt små- och medelstora företag samarbetar inom dylika projekt för att kunna söka bidrag från fonden.

EU har med nämnda initiativ 'satt en boll i rullning' som förhoppningsvis kommer att skapa en mer innovations- och konkurrenskraftig industri, och som tillsammans med medlemsländerna blir mer kapabel att identifiera och utveckla kostnadseffektiva lösningar för att EU bättre ska kunna möta de ökade behoven inom försvar och säkerhet.

Grunden för initiativen ligger bl.a. i de ökade geopolitiska spänningarna i världen och runt om i Europa samt bedömningen att EU:s försvarsindustri är alltför fragmenterad. Detta till följd av medlemsländernas hittillsvarande sätt att identifiera och prioritera sin försvarsförmåga, utan att nödvändigtvis samtidigt beakta eller söka möjligheter till samarbete sinsemellan för att bättre kunna möta ett gemensamt behov. Denna brist på samarbete mellan medlemsländer är naturligtvis en konsekvens av att försvar är en nationell angelägenhet samtidigt som EU-fördragen inte ger EU kompetens att agera på försvarsområdet med mindre än att det rör sig om initiativ för forskning och utveckling samt för att öka konkurrenskraften inom industrin.

Kommissionen konstaterar att rådande situation leder till dubbling av försvarsförmågor inom EU, vilket innebär att medlemsländerna inte använder nationella budgetar på ett optimalt sätt.

Antal anställda på plats: 3
Kontor i Bryssel sedan: 2008 (Nordic House)
Kontakt: Andreas Jasper, Head of Office
Tel.: +32 2 502 48 44
(bruxoffice@saabgroup.com)

Lars C Tisells boktips

Juvelarian – historien om Christina Nilssons smaragder.

Christina Mattson och Elsebeth Welander-Berggren. Votum Förlag

En spännande berättelse om en världsstjärnas smycken som kommer på villovägar och dyker upp i olika sammanhang.

En av 1800-talets stora sångstjärnor, svenskan Christina

Nilsson, tilldelades vackra smaragder av den ryske tsaren efter en föreställning i St Petersburg av den berömda Juvelarian.

Christina Nilsson bar sin gåva med aktning och värdighet och beslöt sig för att överlåta dyrgripen till Nationalmuseum i Stockholm för framtidens ögon.

Men så plötsligt är smaragderna borta från gömstället i museet. Tjuven eller tjuvarna beslöt sig för att sälja smaragderna på auktion. En schweizisk samlare ropade in dyrgripen för ca 1,2 miljoner.

Men vad händer? Jo, en anställd på Nationalmuseum känner igen smycket från tv-sändningen och slår larm, Och så börjar jakten på det ryska

smycket och tjuvarna. Och det är verkligen en jakt man dras med i. Genom igenkännanden, småleenden, hummanden och mycket mer.

En läsvärd tjuvhistoria bjuds vi på. Jag har redan börjat läsa om boken!

Sven Ingvars i fokus De mest älskade låtarna. Adlibris

När Sven Erik Magnusson gick bort förra året var det som om Sverige stannade och vände sig bakåt och lyssnade på minnen vi alla har tillsammans med Sven-Ingvars sång och musik. Man riktigt kunde känna skoldanserna, vännerna ute i svängen och de första och många daterna vi gjorde. Och med åren som låtarna från Sven-Ingvars bara blev fler och fler desto mer av kulturarv blev det för oss alla som gillade musiken, stämningen och spänningen som snurrade runt denna svenska form av (dans)musik.

Nu kan vi i stilla ro eller tillsammans med vänner sjunga och stämma upp till de mest populära låtarna genom denna sångbok som tar upp ca 20 av Sven-Ingvars låtar.

Två mörka ögon, Säg inte nej – säg kanske, Kristina från Vilhelmina och alla de andra

som vi tagit till oss och älskar. Vi serveras melodierna, texterna och – ackorden! Så det är bara fortsätta att vandra vidare i denna svenska musikskatt som grabbarna i gänget gett oss.

Den som inte har förstätt det – Sven-Ingvars texter och musik är "patrimoine", Alltså KULTURARV och bör bevaras och föras vidare. Tack vare detta storhäfte kan vi svenskar och nordbor verkligen göra det med glädje!

En förrädare i familjen Nicholas Searle. Louise Bäckelins Förlag

Det var samma isande känsla förra gången. Då jag lade ifrån mig Nicholas Searles *Den gode lögnaren*. Man behövde helt enkelt en värmande konjak i blodet för att börja fungera igen.

Och tänka rätt och klart och bli avslappnad.

Och nu är det dags igen för den där konjaken efter läsningen av Searles sista på svenska *En förrädare i familjen*.

Det är Irland och det är de mörka och dimmiga vägarna som är terrorism och IRA och de andra partierna som älskar att döda för sin sak och sin tros skull.

Vi möter Bridget, en ung kvinna som tvingas hålla sig på sin kant i äktenskapet. Maken

Francis tål inte att Bridget frågar eller lägger sig i hans underliga arbetstider och tystlåtna sätt angående vad han egentligen sysslar med.

Paret bor ensligt ute på landet och då och då kommer främmande personer och hälsar på Francis och de låter inte Bridget vara med under samtalen. Snart börjar hon förstå att det är planeringen av nya mord och nya skjutningar som diskuteras under dessa möten i hennes och Francis' hem djupt inne i skogen.

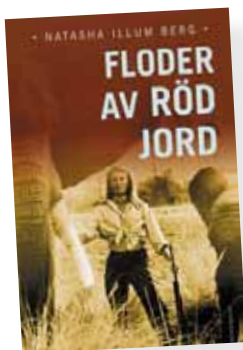
En dag kommer en inbjudan från deras gemensamma vänner som flyttat utomlands och nu ska det rustas till bröllop. Bridget och Francis far iväg och då möter Bridget en kvinna som kommer att ändra livets gång för de flesta inblandade. Kvinna tillhör en underrättelse-tjänst som... nej, inte mer om det, men det är nu som det riktiga kvalet för läsaren sätter in och man vill lugna ner sig lite.

Hur det slutar får ni själva upptäcka. Detta är en fantastiskt upplagd bok på vägen till en nervdämpande konjak...!

Floder av röd jord Natascha Illum Berg. Norstedts Förlag

Det här är en annorlunda kvinnoberättelse – den unga svenskan som åker till Afrika och går som lärling hos professionella jägare.

Hon vill utveckla sig som person och som människa och få ordning på sitt inre liv och erövra den stolthet hon tror och tycker ligger i att kunna fälla de farligaste djuren på savannen och att bemästra de tunga naturkrafterna genom kvinnlig list.

Natascha Illum Berg gör det och vägen till hennes framgångar som jägare är intressant och slående. Hon tvingas kämpa mot och med de gubbiga idealen och mot fördomar om

kvinnor som jägare som frodas hos de gamla professionella jägarna, som hon är beroende av för att få sin godkända professionella jägarlicens.

Boken ger en bra stämning av djurlivet och savannens dragningskraft på alla som är naturälskare.

Man upplever känslan av att sitta runt lägerelden om kvällarna och klura på hur man ska kunna nedlägga en attackerande buffel som kommer fräsande rakt mot en. Då behöver man ha tänkt till och gjort det ordentligt - buffeln är en grym varelse som helst ser att blod rinner från alla som försöker attackera dem.

Natascha Illum Berg lär sig och skaffar sig hårdhet och det stora modet att göra allt vad det här udda jobbet innebär.

Boken kom ut i pocket för några år sedan men nytryckningar görs. Jag läser om den en gång om året för att få en doft av det omöjliga, det lockande, det svåra och det goda i livet. ■

Svenska Klubbens och Svenska Kyrkans julgransplundring

Förutom tomten deltog 53 barn och lika många vuxna i julgransplundringen.

En liten flicka sa:

”Det var inte den riktige jultomten”!

En stor entreprenör har gått ur tiden

Text: Henric Weyde

Ingvar Kamprad har just lämnat oss. En av vår tids stora entreprenörer, mannen som skapade IKEA och som lärt oss att sätta ihop möbler.

Han föddes 1926 och kom från familjens bondgård Elmtaryd nära Älmhult i mörkaste Småland. I sin ungdom sålde han allt möjligt som tändstickor, juldekorationer och trädgårdssfrön. IKEA startar 1943 med dörrförsäljning. 1945 börjar företaget sälja per korrespondens med katalog och från 1951 ägnas försäljningen huvudsakligen åt möbler. Det första IKEA-varuhuset öppnade 1955. Före-

taget knöt tidigt formgivare till sig och tog fram egna möbler. På 90-talet tog man med hjälp av museiexperter fram möbler direkt kopierade efter 1700-talsoriginal. Denna serie upphörde efter några år då tillverkningen blev för dyr. 1976 lämnar Ingvar Kamprad Sverige inför hotet att den svenska regeringen tänkte införa en möjlighet för fackföreningarna att köpa aktier i företagen, vilket så småningom skulle kunna leda till att fackföreningarna blir majoritetsägare. Det är inte förrän 2014 Ingvar Kamprad återvänder till Sverige med IKEA väl skyddat genom stiftelser.

De som kan och vet har alltid hävdat att det inte går att få folk att acceptera att sätta ihop sina egna möbler. Ingvar Kamprads otroliga framgång bevisar motsatsen. Idag representerar IKEA 403 varuhus med 190 000 anställda i många olika länder och med en omsättning på 38 miljarder euro. Forbes har räknat Ingvar Kamprad som en av världens rikaste män. ■

PÅMINNELSE OM MEDLEMSAVGIFT 2018

Har du betalat in din medlemsavgift? Om inte, är det hög tid att göra det genom att överföra 45 euro per person/familj till Klubbens konto.

IBAN: BE53 9530 2419 0553

BIC: CTBK BEBX

För att registrera ett nytt medlemskap vänligen mejla följande personuppgifter till: svenskaklubbenbelgien@gmail.com

Namn, postadress (glöm inte att ange ett postlådenummer om du bor i lägenhet i Belgien), e-postadress, telefonnummer samt om dina uppgifter får stå i medlemskatalogen eller ej.

Om vi inte får din betalning senast den 28 februari 2018, kommer tyvärr ditt medlemskap i Svenska Klubben att upphöra.

Capermans boktips

Året då Sverige blev Sverige

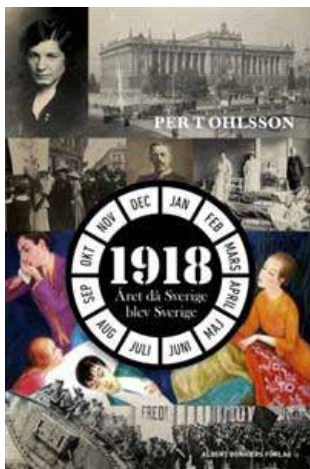
av Per T Ohlsson

Bladets uppmärksamma

läsare noterar säkert att detta är den tredje boken av Per T Ohlsson som jag rekommenderar. Emellertid hoppas jag att ni observerar att mina historiska boktips har sträckt sig alltifrån våra tidigare mänskliga släktingar, via Skånsk Historia med början 11 500 år före vår tidräkning och fram till nutid. Den här gången blir det tidsmässigt ett smalare perspektiv med fokus på året 1918 med kortare tidsmässiga utvecklingar.

Titeln 1918 – Året då Sverige blev Sverige alluderar naturligtvis på händelseutvecklingen under nämnda år som i stor utsträckning påverkat hur dagens Sverige formats. Självfallet har även händelser både före och efter 1918 präglat Sveriges utveckling.

Boken är "kapiteluppdelad" efter årets månader, men först två nyckeltal om utvecklingen. 1918 hade Sverige 5,8 miljoner invånare varav 0,8% var utrikes födda, för 2018 ligger siffrorna på 10,1 miljoner invånare med 19% utrikes födda. Säkerligen har siffrorna för svenskar i diasporan haft en liknande utveckling.

Boken skildrar över tiden en rad betydelsefulla händelser och starka politiska personligheter från alla politiska läger, ingen nämnd och ingen glömd. Detta sagt måste det nämnas att Kung Gustav V tog aktiv del i politiken, hans hustru Drottning Viktoria var från Tyskland.

Året 1917 avslutades med att skådespelaren Ivan Hedqvist läste Alfred Tennysons "Nyårsklockan". Det Första Världskriget gick in på sitt femte år och de flesta svenskar upplevde svår matbrist och hårda ransoneringar.

Personligen vill jag framhålla tre förhållanden gällande året 1918; en personlig, en internationell samt en svensk politisk händelse. Min mamma föddes i maj 1918. Hennes äldsta syster dog under hösten i Spanska Sjukan. Familjehistorien berättar att det var konjak som var planerad till begravningskaffet som räddade min mammas liv. Resten av familjen klarade sig. I Sverige dog närmare 38 000 människor i epidemin. Man uppskattar det totala antalet dödsfall i världen till mellan 50 och 100 miljoner dvs. flertalet mer än i Första

Världskriget med 15 miljoner döda, och sannolikt fler än alla krig under 1900-talet.

På det europeiska planet var det stilleståndet klockan 11 den 11 november som inledde slutet på första världskriget. Vi som bott eller bor i Belgien ser vilken betydelse stilleståndsdagen fortfarande har. Min enda radanmärkning är att jag gärna sett att författaren hade utvecklat ett lite längre resonemang kring krigsslutet och utvecklingen i Europa med ett vidare svenskt perspektiv.

Den absolut viktigaste händelsen för Sverige var 17 december när Riksdagen godkände propositionen om allmän och lika rösträtt för alla.

Boken är journalistiskt välskriven och vill ni veta mer om spänningarna mellan högern och vänstern i Sverige, de revolutionära stämningarna, arbetsmarknaden och näringslivet eller kulturens steg mot dagens Sverige är 1918 – året då Sverige blev Sverige en alldeles utmärkt läsning. ■

Vi behöver Dig!

Klubben söker ny medlemsansvarig

Svenska klubben har 200 medlemsfamiljer och behöver fler. Medlemmarna utgör ett nätverk som du håller kontakt med. Sedan flera år har Margaretha Hagberg, parallellt med bokföringsjobbet, varit medlemsansvarig, en post hon inte längre har tid att sköta. Klubben söker därför en ersättare.

- Du ansvarar för Klubbens medlemmar och har kontakt med dem.
- Du underhåller och uppdaterar klubbens medlemsregister.
- Du värvar och förmedlar nya medlemmar.
- Du understödjer skattmästaren med utskick och betalningar av medlemsavgifter.
- Du ingår i klubben styrelse.

Är du intresserad, skriv till: svenskaklubbenbelgien@gmail.com

SVESAM

Svensk Samling i Antwerpen 1937–2017

Av Peter Bergman

På självaste födelsedagen den 22 november 2017 samlades Svesams medlemmar på Svenska Honorärkonsulatets representationsvåning i Antwerpen för att fira sin 80-årsdag med Honorärkonsul Jean-Jaques Westerlund med dotter Stephanie Westerlund som värdar.

Stämningen var på topp. Det blev tal och lyckönskningar, god förtäring och dryck och även om Svesams äldsta medlem 93 åriga Ewy Lindgren fastnade några timmar i den kaotiska Antwerpentrifiken kunde hon till slut komma med och fira kvällen.

Honorärkonsul Jean-Jaques Westerlund med dotter Stephanie Westerlund som värdar

Det hela började dock för 80 år sedan. 18 av de svenskar som befann sig i Antwerpen, i huvudsak för yrkets skull; rederiverksamhet, skeppshandel, skeppsmäkleri, allt som rör sig inom sjöfart, samlades då på ett samkväm i Svenska Sjömanskyrkan på Italielei för att till-sammans undersöka möjligheten att bilda en svensk förening. Ändamålet var bl.a. att genom ett aktivt föreningsliv stödja arbetet att bevara och återväcka svenska språket och svensk kultur i utlandet samtidigt som man

utvecklar samhörigheten mellan moderlandet och svenskarna i Antwerpen.

Tal och mingel med Honorärkonsul Jean-Jaques Westerlund

Det visade sig senare under kvällen att detta blev till ett konstituerande möte då de "ader-ton" enhälligt beslöt bildandet av en lokalförening till Riksföreningen för Svenskhetens Bevarande i Utlandet där sjömanspastor Gösta Brundin valdes till första ordförande.

Efter detta blev det kaffepaus och sedan hölls det första styrelsesammanträdet. På följande styrelsemöte den 14 februari 1938 utarbetades stadgar och ett passande namn på klubben diskuterades. T.ex. till "Drottning Astrids Minne" efter Leopold III's olyckligt omkomna maka, "Louis de Geer" en köpman och industriidkare som på 1600-talets mitt flyttade till Sverige och lade grunden till vallonsmidet. Förslagen lades fram på ett senare allmänt möte tills man beslutade om det slutliga namnet, men Svensk Samling i Antwerpen "SVESAM" var född.

Under de kommande årtiondena varierade aktiviteterna och antalet medlemmar beroende

Skål för SVESAM!

på det rådande världsläget och ekonomin. I huvudsak var många involverade i sjöfarten på något sätt men i slutet på 60-talet då Atlas Copco Airpower bildades och svenska atomspecialister i kärnkraftcentret i Mol kom till Belgien var det en ny generation svenskar som kom hit och det blev ett lyft för föreningen. Denna tid kunde kallas "The Golden Sixties" och höll i sig fram till oljekrisen i början på 1970-talet. Tiden därefter blev det en kraftig nedgång men stabiliserades efter hand. Medlemsbasen består idag utöver av nedflyttade svenskar /blandade familjer av en stor del Sverigefans. De årligen "stora" återkom-

mande aktiviteterna som sommarfest, kräftskiva och julfest är välbesökta och sedan 1969 bedriver också Svesam hemspråksundervisning för barn.

Tillbaka till 22 november 2017: Det blev som sagt en trevlig mingelkväll och vi skålade, hurrade och sjöng *Ja må vi leva uti hundra år*. SVESAM "is still going strong" och vi ser fram emot att om 20 år fira 100-årsringen som inte försvann. ■

Källa: Hemma i främmande hamn

Ewy Lindgren, SVESAMS äldsta medlem.

Deltagarna i Valborgsmässofesten 1938.

Konstutställningar i Bryssel och London

FERNAND LÉGER AMEDEO MODIGLIANI

Text: Catarina Yates

Ett nytt konstår har börjat varför jag valt att skriva om två av 1900-talets moderna och ofta kontroversiella konstnärer som haft stort inflytande på dåtidens måleri.

Fernand Léger var en fransk konstnär, född 1881, död 1955. Han var en av de ledande företrädarna för kubismen. Han började tidigt med arkitektstudier i Caen men flyttade redan 1900 till Paris där han studerade vid Ecole des Arts Décoratifs, och senare vid l'Ecole des Beaux-Arts. Från och med 1905 ägnade han sig helt åt måleriet. Tidigt kom han därför i kontakt med dåtidens konstnärer och litteratörer inom den förkubistiska rörelsen. 1910 träffade han Picasso och Braque och 1911 var året då han officiellt presenterade sig som kubist. Under förkrigsåren utvecklades Légers konst så småningom till en mycket personlig form av kubismen, med inslag av tubiska former (rörkubismen) med sparsamma och enkla former och kraftiga färgklanger. Fernand Légers konst var onekligen inspirerad av futurismens idéer, av den maskinella kraftutvecklingen och samtidens tekniskt expansiva stadsliv. Hans målningsätt kan ses som kyligt och känslövisande men sammanfattar troligtvis allt vad han som konstnär lärt sig under sitt långa liv. Inom konstvärlden anses hans

målningar vara en romantisk hyllning till den precisa skönheten i en välorganiserad maskinvärld, ty "Beauty is Everywhere"! Under senare år fick dock Légers konst ett mjukare, mera sinnligt drag och figurerna blev mer människolika trots den stela och opersonliga atmosfären i hans tavlor.

Léger var även fascinerad av de nya formerna av visuell kommunikation, som reklam, affischer, boktryckeri, kameran och filmvärlden. Hela hans liv arbetade han med filmproducenter, koreografer, kompositörer och scendekoratörer. Som lärare fick Léger stort inflytande, främst genom sin egen skola där han hade elever som Louise Bourgeois, Serge Gainsbourg och likaså flera svenska konstnärer, bl.a. Christian Berg, Erik Olson, Waldemar Lorentzon och Nils Wedel.

Som avslutning vill jag nämna några av hans mest kända mästerverk: "Bröllopet" i Musée d'Art Modern i Paris och "Trappan" i Nationalmuseum i Stockholm. Léger har även haft tillfälle att utföra den stora fasadmosaiken i Bastognemonumentet i Belgien (1950), två väggmålningar i Förenta Nationernas plenisal i New York och dessutom gjort märkliga scendekorationer och kostymskisser för Rolf de Marès Svenska baletten på 20-talet.

Man bör alltså inte missa denna retrospektiva utställning som bevisar vilken otroligt mångsidig och storartad konstnär Fernand Léger var, en person som också var en passionerad iakttagare av ett genombrytande århundrade.

Fernand Léger - Beauty is Everywhere i

Bozar, Bryssel, 9 februari till 3 juni.

Inträde: vuxna €16, seniorer €14, studerande €2.

I Tate Modern i London pågår fram till den 2 april en utställning av Amedeo Modiglianis målningar – ett utmärkt tillfälle att se och beundra denna unika och omtalade konstnärs verk om ni är i London.

Modigliani var en italiensk målare och skulptör, av judisk börd, född 1884 i Toscana, död 1920 i Paris, endast 35 år gammal. Han var yngst av fyra barn i en borgerlig familj och växte upp i en litterär och fritänkande miljö. Endast 14 år gammal insjuknade han i tyfus, slutade skolan och när hans hälsa mirakulöst förbättrades började han sina studier i Livornos konstakademi. Två år senare insjuknade han i lungsjukdom som förföljde honom livet ut.

1906 kom Modigliani till Paris och kom, liksom Fernand Léger, snabbt i kontakt med de aktiva franska konstnärerna. Han var skön, stolt och dyrkad av kvinnor men levde i ekonomisk misär och bröts tidigt ner av alkoholmissbruk, narkotika och lungsjukdom. Hans tragiska korta liv gjorde honom till en legendarisk gestalt i Montparnasses bohemmiljö.

Modigliani var framförallt inspirerad av nigerskulpturer med dess rytmiska formförskjutningar och geometriska förenkligheter. Men han

var också inspirerad av kubismen och av flertalet konstnärer som bl.a. Cézanne och Brancusi. Han började som skulptör i en stil som påminde om arkaisk och tidig romansk konst. Verken, mest huvuden, var starkt vertikalt betonade och kunde nästan ses som abstrakta.

Omkring 1915 övergick Modigliani helt till måleriet och skapade under loppet av några få år en rad porträtt och nakenbilder i en ädelt

förenklad form och i en atmosfär av drömande melankoli. Dessa verk hör säkerligen till de mest fulländade i modern konst. Med en märkbart subtil nyansering i färg och linjerytm förändrar han uttrycket hos sina modeller (vänner, unga kvinnor, barn) vilka han tolkar med sällsynt inlevelse, och som dessutom framkallar en sensuell och rörande utstrålning tack vare figurernas melodiska kurvor mot fonder av mörka färger, kopparrött, brunt, grönt, grått och svart.

1918 flyr Modigliani Paris efter en första utställning av flertalet nakenporträtt i Galerie Berthe Weill. Hans konst ansågs pornografisk och stängdes under invigningen. Modigliani och havande älskarinnan Jeanne Hébuterne kommer till franska rivieran. Här skapar Modigliani sina mest kända tavlor men målar även en del landskap i ljusare färgskala. Dottern Jeanne föds slutet av 1918 men Modigliani insjuknar återigen och avlider början av 1920 i Paris av lungsjukdom. Jeanne som återigen är havande tar livet av sig följande dag. Båda ligger begravda på kyrkogården Père Lachaise i Paris. Den efterlängtna framgången och berömdheten som erkänts efter Modiglianis tragiska liv och tidiga död kan absolut inte förnekas idag, en storartad konstnär som moderniserat det figurativa målningsättet. ■

BERNADOTTERNA I SVERIGE – 200 ÅR

Text: Henric Weyde

Kungafamiljen med barn och barnbarn.

I år är det 200 år sedan Jean-Baptiste Bernadotte blev kung av Sverige under namnet Karl XIV Johan. Han valdes som tronföljare på en särskild riksdag i Örebro 1810.

Valet föregicks av några mycket dramatiska år. Landet och ekonomin hade körts i botten. Gustav III hade mördats 1792. Hans son Gustav IV Adolf hade avsatts 1809 efter det misslyckade kriget mot Ryssland då Finland gick förlorat. Han efterträddes av sin barnlöse, sjuklige och senile farbror Karl XIII. Den danske prinsen Karl August valdes 1809 som tronföljare men hann knappt komma till Sverige innan han avled i ett

slaganfall under en manöver i Skåne. Det var nu av stor vikt att välja en ny tronföljare och det fanns många kandidater.

Den 29-årige löjtnanten Carl-Otto Mörner hade sänts till Paris som svenska regeringens kurrör för att få Napoleons sympunkter på ytterligare en dansk prins som tronföljare. På eget bevåg kontaktade Mörner flera marskalkar och försökte övertala den franske marskalken Jean-Baptiste Bernadotte att kandidera som tronföljare. Bernadotte var positivt känd inom den svenska armén genom sin höviska behandling av tillfångatagna svenska officerare och soldater vid slaget vid

Lübeck 1806. Det fanns också strömningar inom armén som ville få en "soldat", för att ta tillbaka Finland och närma sig det franska kejsardömet.

Valriksdagen i Örebro ställde sig från början inte särskilt positiv till Bernadottes kandidatur. En fransk diplomat och tidigare fransk konsul och handelsman i Göteborg, Jean Antoine Fournier, agerade som Bernadottes agent och lyckades få företräde före den svenske utrikesministern, Lars von Engeström. Bernadottes anbud innehöll olika ekonomiska förmåner och Fournier framhöll även Bernadottes mycket stora personliga förmögenhet. Valriksdagen svängde och den 18 augusti 1810 valdes Bernadotte till svensk tronföljare. Han adopterades av Karl XIII och tog sig namnet Karl Johan. Officiellt var han nu tronföljare, men Karl XIII tilltagande dåliga hälsa och senilitet innebar att Karl Johan redan omgående styrde Sverige fram till sitt trontillträde 1818.

Vem var då denne man? Han föddes 1763 i Pau i sydvästra Frankrike som son till den lokale åklagaren. Faderns för tidiga död hindrade honom från en juridisk bana. Han tog värnning 1780 som 17-åring och utan adliga anor fick han börja som enkel soldat. Han fick öknamnet "Sergeant Belle Jambe", sergeanten med de vackra benen, eftersom han var mån om sin klädsel och sitt utseende. Genom sin duglighet avancerade han och det hjälpte att revolutionen skapat en akut brist på officerare. 1796 blev han general. 1798 sändes han till Wien som fransk ambassadör och det sägs att ett möte med Beethoven skapade en livslångt gillande av Beethovens musik. Bernadotte valde att inte delta i Napoleons statskupp 18 Brumaire år VIII (9 november 1799) som gjorde Napoleon till egenmäktig konsul och senare kejsare.

1799 utses Bernadotte till krigsminister och lyckas på kort tid reorganisera och effektivisera ministeriet och förbättra stämningen inom

Karl XIV Johan – 1811.
Kronprins.

armen. Napoleon och Bernadotte hade parallella karriärer och stod inte alltid på god fot med varandra. 1804 ansluter han sig till Napoleon och utses till en av kejsardömet marskalkar. Han deltar i Napoleons kampanjer fram till 1810 och utses till Prins av Pontecorvo. 1810 befinner sig Bernadotte i Paris delvis i onåd när erbjudandet om kandidat som svensk tronföljare kommer. Napoleon är inte helt positiv och ställer villkor. Bl.a. ska Bernadotte förbinda sig att aldrig föra krig på fransk mark. Bernadotte vägrade då detta skulle kunna inkräkta på Sveriges åtagande.

1798 träffade Bernadotte sin blivande hustru, Desirée Clary, en sidenhandlardotter från Marseille. Hon hade tidigare varit förlovad med Napoleon med ett giltigt kontrakt. Desirées syster, Julie, var gift med Napoleons bror Joseph. Det berättas att Desirée vid ett visst tillfälle begav sig till Paris där hon utan att vara inbjuden deltog i en stor mottagning där "hela" Paris befann sig. Där sitter Napoleon med Joséphine de

Desirée Clary – 1807 maka till dåvarande marskalken Bernadotte.

Beauharnais, Frankrikes blivande kejsarinna, i knäet. Desirée rusar ut i tårar och rakt in i en stor militärkappa och i den befann sig Bernadotte. Men detta är inte sant. Napoleon bröt förlovningen redan 1795 och Desirée kunde aldrig riktigt förlåta honom. Hon kallade Joséphine för "la vieille", gumman. Bernadotte gifter sig med Desirée 1798 och deras ende son Oskar föds 1799. Efter tronföljarvalet och efter mycket tvekan reser Desirée med sin son 22 december 1810 till Stockholm. Ute är det runt -20° och Desirée känner sig inte särskilt välkommen. Drottningen och de gamla hovdamerna behandlar henne som en uppkomling. Efter fem år återvänder Desirée till Paris och stannar i tio år. Efter Napoleons fall tvingas familjen Bonaparte och allierade lämna Paris, men Desirée skyddas av sin status som prinsessa av Sverige.

Karl Johan styr Sverige som kronprins och tillträder som kung 1818. Han tillmötesgick inte de som önskade ta tillbaka Finland och

motsatte sig påtryckningar från Napoleon. Han förklarade Sverige neutralt 1812. Istället förhandlar han med Ryssland och England. Tsar Alexander av Ryssland gav honom fria händer att annektera Norge. 1813 anslöt sig Karl Johan till den 6:e alliansen mot Napoleon och deltog i kampanjen. Slaget vid Leipzig var det första stora slag då den franska armén besegrades. 600 000 soldater var inblandade. Karl Johan ledde den norra armén och lär ha haft stort inflytande på den samlade strategin för den östra och den södra armén. Karl Johan begav sig sedan till Danmark och tvingade den danske kungen att avträda Norge i avtalet i Kiel 1814. Danmark hade stött Napoleon och hade inte många sympatier. Under tiden har Norge skaffat sig en egen konstitution och en dansk prins för den nya staten. Karl Johan gav sig in i Norge på so mmaren 1818 då han inte lyckats finna en förhandlingslösning. Den svenska armén avancerade utan större svårigheter. Hans generaler ville ta Norge med våld men Karl Johan lär ha sagt att han sett tillräckligt av krigets fasor. Han erbjöd sig istället att acceptera Norges nya konstitution och lämna relativ självständighet till Norge inom ramen för en personalunion.

En ny dynasti behöver stöd av de etablerade kungarikena. Karl Johan och Oskar hade svårigheter att finna en lämplig äktenskapskandidat. Eugène de Beauharnais, Karl Johans gamle vapenbroder, hade genom sitt giftermål med kungen av Bayerns dotter blivit hertig av Leuchtenberg. Han hade en 16-årig dotter, Josefina, som Oskar förälskade sig i. Desirée återkom nu till Sverige efter de många åren i Paris, för att 1823 presentera sin svärdotter Josefina. Det är genom Josefinas farmor, Joséphine de Beauharnais, Napoleons första kejsarinna, som mycket av de utsökta juvelerna hamnat hos den Bernadotteska familjen. Ofta gäller det exklusiva beställningar av Napoleon till sin kejsarinna. 1818 blev

Desirée drottning av Sverige och Norge med namnet Desideria som hon själv aldrig använde. 1829 kröntes hon till drottning av Sverige och Norge, men hon lär aldrig ha satt sin fot i Norge. Efter Karl Johans död 1844 stannar hon kvar på slottet med sin hovstat. Då drottning Josefina försiktigt föreslog en reduktion, lär Desideria ha sagt att - det är sant att jag inte behöver alla dessa personer men de behöver mig. Med tiden blev Desideria en uppskattad och omtyckt person och moder till den nya Bernadotteska dynastin fram till sin död 1860. Bernadottarna är nu nära släkt med kungafamiljerna i Danmark, Norge och Belgien och storhertigfamiljen i Luxemburg.

Vi känner mest till Karl Johan som kungen som regerade från sängen och aldrig lärde sig att tala svenska. Hans inflytande är betydligt större än vad det flesta av oss vet. Vid hans val till tronföljare förespeglade hans agent ekonomiskt stöd. Under sin karriär hade Karl Johan samlat

en mycket stor förmögenhet. Efter kriget mot Ryssland var Sveriges finanser körda i botten. Karl Johans första åtgärd var att ur egen ficka betala sista delen av Sveriges dåvarande statsskuld på 900 miljoner riksdaler. Han köpte också upp riksdaler för att stödja dess kurs. Dessa åtgärder resulterade i en hälsosam stabilisering av riksdalern. Sverige var inte ett särskilt utvecklat land. 80 % av landets befolkning levde på jordbruket. Kungen verkade för tekniska reformer, nya typer av utsäde och djurraser och upprättade bland annat mönstergårdar. Kungen intresserade sig för en förbättring av infrastrukturen, vägar och broar. Han intresserade också sig för undervisning och tog initiativ till skolor, yrkesskolor och sjukhus. Bankväsendet startade sin utveckling under hans regeringstid. När offentliga medel saknades lade han till ur egen ficka. Det är inte fel att säga att Karl Johan hade ett stort inflytande på moderniseringen av Sverige under början av 1800-talet. ■

Leva i Belgien III

Kvällens tema var "boende i Belgien" där representanter från KBC Brussels var inbjudna som talare. Det diskuterades för- och nackdelar med att hyra kontra köpa bostad, skillnader i regler mellan olika regioner och kommuner med mera. Medlemmarna delade med sig av egna tips och erfarenheter som både köpare och säljare. Ett konkret tips för att genomföra en trygg fastighetsaffär är att du bör höra dig för efter en duktig notarie som kan bistå i att

reda ut vad som gäller för dig såsom köpare/säljare. Fråga till exempel dina belgiska eller svenska kontakter om de kan rekommendera någon. ■

De kungliga konstmuseerna

LES MUSÉES ROYAUX DES BEAUX-ARTS DE BELGIQUE (MRBAB)

Text: Henric Weyde *

De kungliga museerna är en institution som omfattar ett stort antal museer och kulturella enheter i Belgien. Den omfattar följande museer: museet för Old Masters, Moderna museet, museet Wiertz, museet Meunier, museet Magritte och museet Fin-de-Siècle. Dessa museer är de mest besökta i Belgien och de har en sammanlagd samling på 20 000 verk. De representerar den historiska utvecklingen över en period som täcker 14:e till 21:a århundradet genom målningar, skulpturer och teckningar.

1794, när den franska revolutionen kom till vad som då var Österrikiska Nederländerna, förbjöds all religiös verksamhet. Alla konstverk i kyrkor och kloster konfiskerades. Mycket transporterades till Paris och Louvren. 1801 instiftade Napoleon Belgiens konstmuseum för att värdesätta och bevara landets kulturarv och mycket av den konfiskerade konsten kom

så småningom tillbaka till Belgien men inte till kyrkor och kloster utan till konstmuseerna.

De kungliga museerna arbetar med två huvudinriktningar: ett internationellt centrum för vetenskaplig forskning och en plats för att visa och dela med sig av kulturarvet till en så stor publik som möjligt. Det handlar om att konservera, studera, ge ett ökat värde och berika kulturarvet. Museerna förbereder information anpassad till besökarnas önskningar och de samarbetar i internationella utställningar (60 per år). Av museernas besökare kommer mer än 65 % från utlandet.

Museet Old Masters täcker 1400- till 1900-talen med en samling på 10 000 verk från västvärlden och med utomordentliga verk av konstnärer från de dåtida Nederländerna (dagens Belgien, Holland och Luxemburg). En del härstammar från konfiskerade verk under franska revolutio-

nen tillsammans med gåvor, inlåning och inköp. De mest kända verken är de primitiva flamländarna (beteckningen avser tidsaxeln och inte kvaliteten), Pieter Bruegel och hans konstnärsfamilj, Peter Paul Rubens, Jacques Jordaens och Jacques Louis David. På vägen till den stora Rubenssalen är det intressant att notera uppgifter om tavlor som i omgångar återbördats från Louvren efter revolutionen. Museet arrangerar också regelbundet tillfälliga utställningar och fungerar som entré till Magrittemuseet och till museet Fin-de-Siècle.

Moderna museet med verk från sent 1800-tal till idag för en ambulerande tillvaro i väntan på ett nytt museum i Citroëns lokaler vid kanalen. Under tiden visas de mest kända verken av Auguste Rodin, James Ensor, Paul Gauguin, Ferdinand Khnopff, Henry Moore, Paul Delvaux, Marcel Broodthaers och Jan Fabre i olika sammanhang.

Magrittemuseet i anslutning till Place Royale har en omfattande samling av Belgiens store surrealist. Hans berömda verk "Detta är inte en pipa" är naturligtvis bara en bild av en pipa. Just nu pågår en utställning på museet Old Masters om Magrittes påverkan på senare tiders konstnärer. Det är ett utmärkt tillfälle att börja med Magritte för att sedan ge sig på den tillfälliga utställningen.

Museet Fin-de-Siècle är en samling konstobjekt och dekorativa föremål från jugendperioden-sekelskiftet 1900. Wiertz museet är tillägnat den romantiske 1800-tals målaren Antoine Wiertz och är inrymt i hans ateljé i Ixelles bakom Europaparlamentet och Meunier museet visar en samling av den realistiske skulptören och målaren Constantin Meunier, som framförallt ägnade sig åt arbetarna och deras förhållanden. ■

**Hämtat ur museernas informationsmaterial*

Capermans filmtips:

Filmen "Det helt nya testamentet" är ingen vanlig komedi. Filmen tilldrar sig i Bryssel och Belgien. Den är från 2016. Själv hade jag förmånen att se den på bio i Sverige. Den finns på olika streamingkanaler och iTunes men ses naturligtvis bäst på vita duken.

Filmen kan beskrivas som en väldigt surrealistisk sorts "melerad" komedi i sann belgisk anda.

Historien är att Gud lever och bor i Bryssel. Han är elak, feg och en tyrann i sin dysfunktionella familj. Han styr över människors liv och död från sin datorhall, som han för övrigt håller låst från övriga familjen. Familjen hålls helt och hållet isolerad i lägenheten som ligger i anslutningen till datorhallen.

En dag lyckas dottern få tag på nycklarna till datorhallen, hackar datorn och flyr sedan lägenheten

på den enda spektakulära vägen som finns ut.

Vad som händer sedan vare sig vill jag eller kan jag helt avslöja men under filmens gång skönjer man helheten. Emellertid är det en obetalbar episod där Catherine Deneuves rollfigur genomgår en revision av sitt bekväma men olyckliga överklassliv och förälskar sig i en gorilla. Kärleken blir bevarad. Övriga scener ligger på liknande höga abstraktionsnivå.

Nåväl, filmen har ett överraskande slut och vår Gud får i den här versionen det öde han sannolikt väl förtjänar.

PS. Om intresse finns, kommer det fler liknande filmtips, men med min reservation att det inte blir på filmer som går upp på de större biograferna i Bryssel. Jag har några smala men sevärda filmer på lager. DS. ■

Vinhörnan

Här får du möjlighet att rekommendera dina favoritviner.

Tips: Ingemar Mikander

Här kommer nästa inslag i serien Vinhörnan där klubbens medlemmar kan rekommendera något av sina favoritviner.

Cavan har lagrats åtminstone 20 månader och är därför klassificerad som en "Reserva".

Likt förra året följer här en rekommendation för ett mousserande alternativ till champagne till uppkommande festligheter såsom jul och nyår. Och även denna gång bär det av till Spanien och en flerfaldigt prisbelönt och mycket prisvärd torr (brut nature) cava.

Rekommendationen är den ekologiska "Dionysus, cava brut nature bio Reserva".

Cavan består av druvorna Macabeu (10%), Chardonnay (30%) och Xarel lo (60%). Den innehåller alltså inte Parel-ladadruvan, som oftast finns i cava, och det faktum att den till största delen består av Xarel lo-druvan, är en av anledningarna till att cavan är mer aromatisk än många andra cavor i samma prisklass. Undertecknad kan för övrigt rekommendera att prova ett vin gjort på enbart Xarel lo ifall tillfälle ges.

Canals & Munné är ett litet familjeföretag som började tillverka cava och andra viner redan 1915. Det är den fjärde generationen som nu sköter företaget. De erbjuder även helgpaket för vinturister ifall ni är i närheten.

Cavan har en vacker blekgul färg, med fin kolsyra och små bubblor. Doften har inslag av vita blommor och citrus. Smaken är, som nämnts tidigare, aromatisk med en blandning örter, citrus och mogna ljusa frukter som päron och gula äpplen. Den är mycket fräsch och torr i munnen med en bred början och en lång, subtil eftersmak.

Utöver att vara en god cava att dricka i sociala sammanhang, så passar den väl med fiskrätter, sallader and skaldjur.

Inköpsställe: Bio-planet
Pris: ca 9 €

Har du ett vin som du varmt rekommenderar och ofta njuter av till en viss rätt och/eller i andra sociala sammanhang? Skriv en liten recension (cirka 250 - 300 ord) och om möjligt, var du köpte det och ungefärligt pris. Skicka den sedan till: svenskaklubbenbelgien@gmail.com. Vi ser fram emot era bidrag.

EN HISTORISK GÅTA

Text: Anders Tullberg

Den som besöker det gallisk-romerska museet i Tongeren skall där finna en sällsam tingest, som förbryllat och fascinerat arkeologer och historiker sedan länge. Det är en gallisk-romersk pentagondodekaeder funnen i närheten av museet år 1939.

Från skoltiden kommer man kanske ihåg att pentagondodekaedern är en av de fem regelbundna polyedrar som finns.

Det lär ha varit pythagoréen Hippasos från Metapontum (c:a 520-480 f.Kr.) som först konstruerade en pentagondodekaeder, men den förste som systematiskt beskrev de fem regelbundna polyederna var Teaitetos från Aten (415 - 369 f.Kr.), en vän till Platon. I sin dialog Timaios låter Platon de fyra elementen: elden, jorden, luften och vattnet representeras av pyramiden, kuben, oktaedern och ikosaedern, och under inflytande av pythagoréernas talmystik (där ju talet fem var det förnämsta) sätter han

dodekaedern högst och låter den representera kosmos. Därigenom kom dessa fem kroppar att kallas de platonska kropparna.

Under den romerska tiden dyker pentagondodekaedern upp i konkret form: ihålig, gjuten i brons i "cire perdue"-tekniken och i de flesta fall 60–80 mm. hög. Man känner till 76 stycken (varav 3 från Belgien), och de har alla påträffats i ett område norr om Alperna, vilket sammanfaller med kelternas utbredning, alltså England, Holland, Belgien, Frankrike, Tyskland, Schweiz, Österrike, Jugoslavien och Ungern. I de fall då de påträffats i ett bestämt arkeologiskt sammanhang är detta alltid romerskt: en grav, ett tempel, en myntskatt, militärläger, badanläggningar eller teatrar. Dem som man hittills kunnat datera stammar från perioden 200–400 e.Kr.

Dodekaederna har förstås 12 sidor med regelbundna femhörningar och därmed 20 hörn och 30 kanter. I centrum av de 12 sidoytorna

finns ett cirkelrunt hål. De 12 hålen har i regel alla olika diametrar. Varje hörn har en liten kula. Insidan är obearbetad, men utsidan har från början varit polerad och försedd med dekorationer. I de flesta fall rör det sig om 2 à 3 koncentriska cirklar ciselerade runt hålen. De två största hålen finns mestadels i två motstående sidor. I några fall är dessa två hål lika stora. Dodekaedernas höjd varierar mellan 40 och 85 mm, och genomsnittsvikten är 150 gr.

Variationerna i fråga om storlek, håldiameter och dekorationernas utformning är mycket stora. Dodekaederna är således inte gjorda efter en enhetlig regel, och man har hittills inte funnit två exakt lika. Konstant är den geometriska formen samt förekomsten av cirkelrunda hål i alla sidor och kular i alla hörn.

Det märkvärdiga är dock att det inte finns något antikt material, som kunde förklara vad de har använts till och varför. Man känner inte till några ritningar, målningar, mosaiker eller skulpturer, som föreställer dodekaedrar, och de omnämns inte heller i några texter.

I regel vet man vad antika föremål har använts till, men dodekaedern är ett undantag. Ovissheten om dess betydelse och funktion samt dess egenartade form har gjort den till något gäckande och gåtfullt.

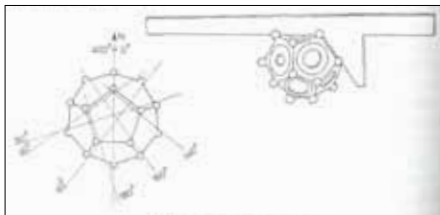
Men forskningen trängtar efter kunskap, och efter hand har en rad hypoteser om dodekaederns betydelse och funktion lagts fram.

Man har föreställt sig att dodekaedern till exempel kunde ha tjänat som toppdekorationer på spiror eller kommandostavar, huvuden på stridsklubbor eller ljusstakar. Man har också tänkt sig att de kunnat vara leksaker (man kun-

de ha kastat dem upp i luften och sedan försökt trä upp dem på en konisk pinne, ungefär som då man spelar bilboquet). De kanske var ett slags speltärningar (antikens människor var ju passionerade hasardspelare). Kanske den romerske "castellarius" använde dess hål och/eller dess koncentriska cirklar som mätinstrument, då han mätte vattenrörens diameter och fastställde vattenavgifterna. Eller var de ett slags mästarprov i konstgjutarskrået? Det krävdes god kunskap i geometri och stor hantverksskicklighet för att framställa dem.

Ovanstående hypoteser tycks numera vara mer eller mindre övergivna, då de motsägs av omständigheter, som det skulle föra för långt att här gå in på. Nyare hypoteser har därför koncentrerats till två områden, som förefaller mer lovande, nämligen dels en möjlig användning som mätinstrument i olika sammanhang, dels en tänkbar roll som mytisk-religiös symbol.

Man har påvisat att dodekaedern kunnat användas som ett geodetiskt instrument för att mäta långa avstånd. Man mäter avståndet mellan två motställda sidor och räknar ut förhållandet mellan diametrarna i de hål, som finns i dessa sidor och vidare bestämmer ögats avstånd till det första hålet, då man tittar genom de två hålen för att syfta in ett avlägset objekt, så har man de fakta som behövs för att räkna ut avståndet från observatören till objektet. Denna teori har dock svagheter. Dels finns inga mått på håldiametrarna angivna på någon dodekaeder, dels borde hälens storlek varit standardiserade på alla dodekaedrar, om man tänker sig, att de använts av en antik lantmätarkår. Men det är just frånvaron av standardisering beträffande hålen, som utmärker dodekaederna. Även om någon enstaka dodekaeder faktiskt använts för avståndsbedömning kan de knappast haft detta som huvudfunktion.

Vinkelbestämning med dodekaeder.

En annan sak är att dodekaedern mycket väl kan ha använts vid vinkelbestämning. Om man delar in cirkeln i 400° kan man med hjälp av en dodekaeder och en speciellt utformad linjal mycket lätt ta ut önskad vinkel. Antagandet stöds av det förhållandet att man i antiken tycks ha använt ett sådant 400-gradigt system, då man till exempel fastställde mått och vinklar för gator, torg, tempel och teatrar.

Svårigheten att på ett övertygande sätt belägga en rent praktisk användning av dodekaedern har lett till hypotesen, att den snarare har haft en mytisk-religiös funktion. Denna teori grundar sig på två mycket viktiga omständigheter, nämligen dess geometriska form och dels det faktum, att den antika världen var en religiös värld i ordets vidaste bemärkelse, en värld, där symbolism var mycket viktigare än i vår. Ett viktigt led är också sammanhanget mellan pythagoréernas lära och den druidiska religionen. Den grekiska civilisationen påverkade det kulturella livet inte bara i den romerska utan även i den keltiska världen. Pythagorismen fick en fruktbar jordmän också norr om Alperna och smälte utan svårigheter in i den inhemska traditionen. Dodekaedrarnas spridning sammanfaller också märkvärdigt väl med det område, där druidismen praktiserades. Det är därför tänkbart att de tillkommit under keltiskt inflytande, som i sin tur haft samband med pythagorismen.

Pythagoréerna menade att talens värld var den sanna verkligheten och ansåg, att talet 5 var suveränt och viktigast av alla. Därför antog man pentagrammet, en pentagon i stjärnform, som symbol för sitt brödraskap och för sin lära. Pentagrammet var nyckeln till Kunskapen. Det faktum att det bara kan finnas just 5 regelbundna polyedrar fyllde dem med andäktlig förundran och förstärkte deras fascination inför talet fem. Den regelbundna polyeder som är uppbyggd av femhörningar måste därför vara den förnämsta; den symboliserade för dem hela universum. Det heliga talet 12 återfinns i antalet sidoytor och hål i dodekaedern. 12 gudar regerar världen. Zodiaken består av 12 tecken och året av 12 månader. Hörnens antal är 20, ett annat särskilt viktigt tal, och de 12 sidoytorna gånger de 30 kanterna ger talet 360 vilket är antalet grader i en cirkel och även antalet dagar på året i vissa antika kalendrar.

Även för druidismen blev dodekaedern en symbol för världsalldet. Dess 12 sidor symboliserade årets 12 månader och dess 30 kanter månadens 30 dagar. Dess 20 hörn, försedda med kulor (som troligen symboliserar himmelssfären eller kanske misteln, druidernas heliga växt, med sina runda bär) representerar det keltiska talsystemet, som var uppbyggt på talet 20. Symboliken uppträder också på andra håll då det till exempel på många keltiska mynt förekommer pentagoner eller pentagram, där hörn respektive stjärnuddar avslutas av små cirklar. Solen, symboliserad av de runda hålen, upplyser jorden på ojämnt sätt alltefter årstiden och därav de olika stora hålen.

Man kan alltså tänka sig att dodekaedrarna tillkommit i den keltiska delen av Romarriket under inflytande av druidernas filosofi och talmystik. De kan ha betraktats som heliga föremål och skulle ha kunnat användas vid religiösa ceremonier eller som amuletter eller talisma-

ner. Kanske kan de som kastade tärningar också ha använts för att sia om framtiden.

Så långt för oss teorierna om dodekaederns eventuella samband med mysticism och religion. Härtill kommer några avslutande kommentarer.

Trots att man funnit inte mindre än 76 dodekaedrar av gallisk-romersk härkomst måste det konstateras att de torde ha varit mycket exklusiva föremål. De har bara påträffats på en viss sorts plats och fyndorterna är ojämnt fördelade i det keltiska området norr om Alperna. Ingen enda dodekaeder av denna typ är känd utanför detta område och dess betydelse och användning är fortfarande ett mysterium.

I den grekiska filosofiska litteraturen förekommer dodekaedern som symbol för kosmos och som ett objekt laddat med talmagi. I skrifter från medeltiden och renässansen framställs den snarare som ett föremål med magiska egenskaper, som till exempel använt i tärningspel kan förutsäga framtiden. De två aspekterna är troligen intimt sammanvävda. Frågan är bara i vad mån de är tillämpliga på den gallisk-romerska dodekaedern?

Hittills har ingen tolkning tagit hänsyn till det arkeologiska sammanhang i vilket dodekaedrarna påträffats. Men det är just här som problemet ligger! Bara i 9 fall av 76 är det arkeologiska sammanhanget känt med exakt säkerhet. Det faktum att man påträffat dodekaedern åtminstone i en grav, i ett tempel och i en myntskatt torde vara signifikativt, eftersom det visar att man satt högt värde på den. Men i övriga fall kan fyndplatserna vara militärläger, stads kvarter, teatrar och liknande och för vaga i ett arkeologiskt sammanhang för att ge en klar hänvisning till föremålets användning eller betydelse.

Mot bakgrund av det magra material som finns tycks forskningen numera luta åt den åsikten att dodekaedern haft betydelse som en mytisk-religiös symbol snarare än som ett praktiskt användbart föremål. Längre kommer man för närvarande inte och dess gåta kvarstår.

Det är först om det eventuellt påträffas nya dodekaedrar – vilket inte är omöjligt – i ett alldeles klart arkeologiskt sammanhang, eller om nytt skriftligt eller ikonografiskt material kommer fram som dodekaederns gåta kanske kan lösas. ■

Pentagondodekaedernas geografiska spridning: ● Fyndorter ▲ Förvaringsorter

NYTT OM SVENSK JURIDIK: FRAMTIDSFULLMAKT

Av advokat Jan E. Frydman

Vem tar hand om dina personliga och ekonomiska angelägenheter om du i framtiden förlorar din beslutsförmåga? Svaret har hittills varit att en domstol kan utse en god man eller förvaltare. Men sedan ett halvår, närmare bestämt från och med den 1 juli 2017, är det möjligt att själv utse en sådan person i förtid, enligt lagen om framtidsfullmakt. Framtidsfullmakter stärker enskildas självbestämmande genom att förbättra möjligheterna att planera framtiden och behålla kontrollen över vem som ska hantera frågor som är av stor betydelse för den som utfärdar framtidsfullmakten.

Hittills har det inte varit möjligt att själv bestämma vem som har rätt att i framtiden sköta sina rättsliga, ekonomiska och personliga angelägenheter om man hamnar i ett läge då man förlorar sin beslutsförmåga. Det har visserligen alltid varit möjligt att skriva en fullmakt till någon att tillvara fullmaktsgivarens angelägenheter, men en sådan "vanlig" fullmakt upphör att gälla när man inte längre själv är i stånd att agera. Med framtidsfullmakten är det tvärtom: den blir giltig "av sig själv", men först

vid en framtida tidpunkt då fullmaktsgivaren inte längre kan överblicka följderna av sitt beslut. Det är en ny form av ställföreträdarskap för vuxna, och ett alternativ till god man och förvaltare som utses av domstol. Fullmaktshavaren kan t ex vara en make/maka eller familjemedlem. Fullmaktsgivaren kan utse flera personer, till exempel en fullmaktshavare för juridiska frågor, en annan för ekonomiska spörsmål och en tredje för frågor som rör personliga angelägenheter.

Det är fullmaktshavaren (dvs den som fullmakten gäller för och som fått behörighet av fullmaktsgivaren att vidta åtgärder enligt fullmakten) som avgör när fullmakten ska börja användas. Det ska vara vid den tidpunkt när fullmaktsgivaren har förlorat sin beslutsförmåga, dvs när denne på grund av psykisk störning, sjukdom, skada eller liknande förhållanden varaktigt är ur stånd att ta hand om de angelägenheter som fullmakten avser. Det är alltså fullmaktshavaren som avgör när, något som kanske inte är alldeles enkelt. Fullmaktsgivaren kan dock villkora ikraftträdandet av en

prövning i tingsrätt av hans eller hennes hälsotillstånd. Även fullmaktshavaren ska kunna få till stånd en sådan prövning när det behövs, för att slippa ta beslutet själv. Eventuellt tidigare utfärdade, vanliga, fullmakter förlorar sin verkan när framtidsfullmakten börjar gälla.

Fullmaktshavaren ska informera både fullmaktsgivaren, dennes make, make eller sambo och närmaste släktingar om att fullmakten har trätt i kraft och vad den innehåller. Meddelandet kan vara antingen muntligt eller skriftligt.

När framtidsfullmakten börjat gälla har fullmaktshavaren rätt att utföra de uppgifter som framtidsfullmakten omfattar. Fullmaktshavaren har en lojalitets- och samrådspplikt. Det innebär att fullmaktshavaren är skyldig att agera i enlighet med fullmaktsgivarens intressen. Fullmaktshavaren ska så långt det är möjligt utföra uppdraget enligt fullmaktsgivarens uttryckliga eller förmodade vilja. Om det går ska han eller hon samråda med fullmaktsgivaren i viktiga frågor. Vad som är viktiga frågor kan bero på omständigheterna, men det kan exempelvis vara frågor om boende, köp eller försäljning av egendom eller förändringar av en aktieportfölj.

Det sker ingen kontroll från samhällets sida av att en fullmaktshavare sköter sitt uppdrag och agerar i enlighet med fullmaktsgivarens intressen. Men fullmaktsgivaren kan själv utse en "granskare" i fullmakten, t ex en person eller en revisions- eller advokatbyrå. Då kan fullmaktsgivaren också sätta upp ett villkor om att fullmaktshavaren ska redovisa sitt uppdrag till granskaren. Har ingen granskare utsetts kan fullmaktsgivarens make, maka, sambo eller närmaste släktingar begära att fullmaktshavaren lämnar redovisningar, men högst en gång per år.

Även överförmyndaren ska ha en sådan rätt och ska kunna agera om fullmaktshavaren missbrukar sitt förtroende.

Om fullmaktshavaren har ett eget intresse i någon fråga är inte fullmaktshavaren behörig att företräda fullmaktsgivaren, t ex om fullmaktshavaren säljer eller köper något av fullmaktsgivarens egendom för sin egen räkning. Fullmaktshavaren får inte heller företräda fullmaktsgivaren om fullmaktshavarens make, sambo, barn eller någon som fullmaktshavaren företräder är motpart till fullmaktsgivaren, eller på något sätt har motstridiga intressen i förhållande till fullmaktsgivaren. Om det uppstår en sådan situation ska fullmaktshavaren kontakta överförmyndaren i kommunen och begära att de utser en god man som i stället får företräda fullmaktsgivaren i det ärendet.

För att en framtidsfullmakt ska vara giltig finns det en del formkrav på hur den ska upprättas och vad den får innehålla för att anses som giltig. Det finns också en del valmöjligheter för fullmaktsgivaren att ta ställning till.

Fullmakten upphör att gälla om fullmaktsgivaren skulle återfå sin beslutsförmåga, eller om fullmaktsgivaren får en god man eller en förvaltare utsedd inom samma område som omfattas av framtidsfullmakten. Fullmaktsgivaren kan även återkalla framtidsfullmakten. Om det finns en granskare som fullmaktsgivaren utsett kan även granskaren återkalla fullmakten. Framtidsfullmakten fortsätter att gälla även efter fullmaktsgivarens död. För att den ska förlora sin verkan vid dödsfall måste det särskilt framgå av fullmakten. ■

Jan E. Frydman, Frydman Advokatbyrå
www.frydman.se

BOKSKOGAR

Text: Olof Nordling

En fördel med krönikörens färskna pensionering är att det blir fler tillfällen till skogs promenader med hustrun. Särskilt då i Overijses lokala bokskog – egentligen en snutt av Soignes-skogen som vid Belgiens regionuppdelning klövs av gränsen mellan Bryssel och Flandern. I regionernas nyvunna privilegier ingick också att självständigt definiera jaktsäsonger, vilket enligt malisen borde leda till en intressant utveckling för skogens fasaner. Smarta fasaner skulle då hålla sig på den flamländska sidan av gränsen under jaktsäsongen i Brysselområdet och på Brysselsidan när Flandern hade

jaktsäsong. På så vis skulle fasanerna genom naturligt urval bli alltmer intelligenta och så småningom kvalificera sig för höga ämbeten i Belgien!

Själva håller vi oss på den flamländska sidan av gränsen och har inte sett en enda fasan hittills, men Overijses skog är i varje fall mycket välskött, precis som man kan vänta sig i Flandern. Där finns strategiskt kvarlämnade torrakor för hungriga flamländska hackspettar samt dito vindfällan och prydligt hopsamlade rishögar till glädje för alla upptänkliga flamländska småkryp, insekter och

mikroorganismer. Dessutom erbjuds välpreparerade stråk för fotgängare, cyklister och folk som av någon anledning vill förflytta sig på hästrygg. En del sträckor är gemensamma för cyklar och fotgängare, möjligen för att gynna Overijses läkarkår med patientunderlag, men det är annars förbjudet att välja fel – att som fotgängare klampa in på ridspåret eller för ryttere att ta någon cykelväg. Skyltar förbjuder annat också: man får inte förirra sig bort från gångarna in i själva skogen, utom vid ett par plättar tillåtna som lekområden för de allra minsta flamländarna. Vidare påbud för hundar att gå i koppel och förbud mot att plocka svamp, bär, frukt, kvistar, kottar och blad samt påminnelser om att man inte ska skrämma minderåriga flamländska rådjur.

I växlande årstider och väderlek kavar vi runt i allt detta, oftast laglydigt och med god fart, påkallad av hustruns tilltro till armbandsur och stegräkare. Ibland tar vi oss till och med över kommungränsen in i Tervurens bokskog, som är riktigt pampig med en bred allé som Kunglig Promenad, minsann, plus en trädsamling, arboretum, där exotiska träd står i klungor med väderbitet svärslästa namnskyltar på latin. Overijses och Tervurens skogar hänger ihop, så det är bara att promenera på - men det finns en aspekt som förbryllar oss! Vid entrén till Overijse-skogen finns en stor karta som visar hela skogen med Overijse-delen i grönt

och med namn på gångarna, medan Tervuren-delen är i grått och har streckade gångar utan namn. Ingången till Tervuren-skogen bjuder på en likadan karta, men precis tvärtom med Tervuren i grönt och Overijse i grått! Uppenbarligen kan kommunerna inte unna varandra en skvätt grön färg och vill inte heller yppa namnen på varandras gångar. Här är det inte fråga om någon regiongräns – de är lika flamländskt enspråkiga båda två, även om Overijse har namn om sig att vara snäppet tjugigare vad gäller enspråkigheten – fram till gryende 90-tal brukade Bryssel-bor och valloner kalla Overijse för Sydafrika med anspelning på dåtidens apartheidregim. Nej, förklaringen är snarare att Overijse har ”grön och gästfri” som motto och vill framstå som mycket grönnare än alla grannkommuner – sedan har Tervuren kontrat på samma sätt. Att hela Flandern tydligen vill bli grönnare genom att köpa skog från Bryssel lär inte hjälpa heller och skulle dessutom ödelägga fasanernas kunskap om regiongränserna.

Utan att ha fasanernas lokalkännedom vill vi ändå hålla oss informerade och har därför köpt en egen karta som är komplett med hela skogen i grönt, namn på alla gångar och tydliga regiongränser! Detta tack vare att det fortfarande finns federal verksamhet i Belgien. Kartan är nämligen framställd av det statliga belgiska kartverket – vem vet, kanske med kloka fasaner som rådgivare!? ■

KULTURNYTT

Henric Weyde, henric.veyde@gmx.com

Betygssymboler (*) från Mad, Le Soirs kulturbilaga)

Evenemang

Arsène Lupin, glöm inte litteraturens gentlemannatjuv, numera hittar du honom på informationskontoret BIB Arsène 50 på Place Royale, här finner du biljetter till kulturevenemang till halva priset till dagens föreställningar. www.arsene50.be.

Maison de l'histoire européenne, ett nytt museum har öppnats i det f.d. Eastman-institutet, att visa Europas historia. Samlingen börjar med myten om Europa och tjuren ur den grekiska mytologin om kungadottern Europa som bortrövas och förförs av Zeus i en tjurs skepnad. Museet visar något annorlunda och tänkvärda exempel ur Europas historia. Ingång från Léopold-parken. (www.europarl.europa.eu/visiting/en/brussels/house-of-european-history)

Utställningar

I Belgien

Urban projects, till 25/2/18, Christos och Jeanne Claudes projekt att packa in offentliga byggnader och natur. ING Art Center, Place Royale 6 <https://about.ing.be/About-ING/Art.htm>

Pompeii - the immortal city, till 15/4/18. Lämningar efter den vulkandrabbade staden. Bourse de Bruxelles, Bryssels nya utställningshall. www.expo-pompeii.be, 02 509 12 11

"Real Bodies", till 15/4. 14 människokroppar som bevarats genom "plastination". Utställ-

ningen vill visa kroppens utveckling från födelsen till döden. Den är anpassad för barn och vuxna. Tour & Taxi, Avenue du Port, 86c www.realbodies.be, 070 22 21 07

Les singes/aporna, till 26/8/18. En särskilt sevärd, tillfällig utställning på Museum des Sciences Naturelles, Rue Vautier 29, barnens dag, gratis 10.00-18.00, 3:e söndagen i månaden men ej juli/augusti. <https://sciencesnaturelles.be>, 02 627 42 38

Bruegel-unseen Masterpieces, till 16/3/2020, en virtuell utställning med tillfälliga installationer, i Belgien är utställningen lokaliserad till Musées Royaux des Beaux-Arts, Rue de la Régence 3, Bryssel och med hjälp av Google Cultural Institute och Googles teknik, och ett samarbete med 17 olika internationella museer bl.a. Tate Gallery, London, Metropolitan Museum of Art, New York, Uffizi, Florens, Museum of Fine Arts, Budapest, Statens Museum for Kunst, Köpenhamn och Gemäldegalerie, Berlin, finns det möjlighet att plocka fram och besiktiga målningar som finns hos de medverkande museerna. www.fine-arts-museum.be/en, 02 508 32 09

I utlandet

OBS! När det gäller de stora utställningarna bör man reservera och köpa biljetter på nätet. Kötider i Paris och London på 1 à 2 timmar är annars vanligt förekommande.

Amsterdam: Holländska mästare***, till 27/5/18, Hermitage Amsterdam, Amstel 51, www.hermitage.nl, +31 20 530 8755

Lens: Louvre-Lens, besök filialmuseet till Louvren, Paris, ligger strax söder om Lille, museet har inga fasta samlingar utan lånar in verk från Louvren i Paris, Museet Louvre-Lens, 99 Rue Paul Bert, Lens www.louvre-lens.fr, +33 3 21 18 62 62

London: Modigliani, till 2/4/18, Tate Modern, www.tatetate.org.uk

London: Monochrome, Degas from the Burrell, till 7/5/18, Degas överdådiga färger, National Gallery, Trafalgar Square, London www.nationalgallery.org.uk +44 20 7747 2885

Akay och Olabo, 26/1-15/4, ett svenskt konstnärspår som tidigare utmärkt sig som skapare av "olagliga" installationer och konstnärlig vandalism på offentliga platser, nu pågår en utställning på museet MIMA, f.d. bryggeriet Bellevue vid kanalen, Quai du Hainaut 39-41 www.mimamuseum.eu, 0472 61 03 51

Paris: Être moderne, MoMa à Paris, till 5/3/18, Fondation Louis Vuitton, 8 avenue du Mahatma Gandhi, Bois de Boulogne www.fondationlouisvuitton.fr

Klassisk musik

Bruselas Flamenco Festival, 28/2-4/3. Upplev flamenco magiska kraft i alla dess former under fem kvällar som förenar musik, dans och film. Bozar, Rue Ravenstein 23 www.bozar.be, 002-507.82.00

Dorantes & Taksim trio, 1/3, Zigenare/Romer från Spanien och Mindre Asien lever på båda sidor

om Medelhavet. Men folken tillhör samma etniska familj och samma kultur, konserten vill visa likheter och specifika drag. Den ingår i Bruselas Flamenco Festival, Bozar, Rue Ravenstein 23 www.bozar.be, 002-507.82.00

Orchestre National de Belgique, 4/3. Under ledning av Michael Schønwandt med Ray Chen, violon, med Concerto pour violon et orchestre, op. 35 av Pyotr Tjajkovskij och Symphonie n° 1, op. 68 av Johannes Brahms, Bozar, Rue Ravenstein 23 www.bozar.be, 002-507.82.00

Houston Symphony, 9/3, European Gala under ledning av Andrés Orozco-Estrada med Hilary Hahn, violon, med Uvertyr till West Side Story av Leonard Bernstein, The Serenade, after Plato: Symposium, for solo violin, strings and percussion av Leonard Bernstein och Symphonie n° 7, op. 70 av Antonín Dvořák, Bozar, Rue Ravenstein 23 www.bozar.be, 002-507.82.00

Brussels Choral Society och Brussels Philharmonic Orchestra, 10/3, under ledning av David Navarro Turres med Elise Caluwaerts, sopran, Kamil Ben Hsaïn Lachiri, baryton, program: Requiem - Super flumina Babylonis av Gabriel Fauré, Pavane och andra verk C. Debussy and J. Absi, Bozar, Rue Ravenstein 23 www.bozar.be, 002-507.82.00

Requiem av Mozart och Carmina Burana av Orff, 11/3, kl. 18.00, solister, kör och Tjeckiens Symphoniorkester, Prag under ledning av Petr Chromczak, två monumentalverk i samma konsert, Bozar, Rue Ravenstein 23 www.bozar.be, 002-507.82.00

Orchestre de Paris, 15/3, European Gala under ledning av Daniel Harding och Antoine

Tamestit, altfiol, med Concerto pour alto et orchestre (création belge) av Jörg Widmann och Symphonie n° 9 av Gustav Mahler, Bozar, Rue Ravenstein 23
www.bozar.be, 002-507.82.00

Orchestre National de Belgique, 16/3, under ledning av Stanislav Kochanovsky med ungerska radions kör, Alexander Ghindin, piano, och Nadezhda Gulitskaya, sopran, med ofullbordade och magnifikt verk « Mysterium » av Alexander Skryabin, Bozar, Rue Ravenstein 23
www.bozar.be, 002-507.82.00

Koninklijk Concertgebouworkest, 17/3, European Gala under ledning av Franz Welser-Möst, med Grande Fugue, op. 133 (arr. F. Welser-Möst) av Ludwig van Beethoven, Babylon Suite (création belge) av Jörg Widmann och Symphonie n° 5, op. 67 av Ludwig van Beethoven, Bozar, Rue Ravenstein 23
www.bozar.be, 002-507.82.00

Concert de Gala de la Chapelle musicale Reine Elisabeth, 23/3, Concert d'Anvers och Octopus Choir under ledning av Bart Van Reyn, Sophie Koch, mezzosopran, och solister från Chapelle musicale, Stabat Mater Gioachino av Rossini med arior av Wolfgang Amadeus Mozart som ännu ska fastställas, Bozar, Rue Ravenstein 23
www.bozar.be, 002-507.82.00

Rotterdams Philharmonisch Orkest, 24/3, European Gala med Groot Omroepkoor, Orfeon Donostiarra och Rotterdam Symphony Chorus, under ledning av Yannick Nézet-Séguin, Angela Meade, sopran, Erin Wall, sopran, Erin Morley, sopran, Sarah Connolly, mezzo, Mihoko Fujimura, mezzo, Michael Schade, tenor, Markus Werba, baryton och Christof Fischesser, bas med Symphonie n° 8 av Gustav Mahler, Bozar, Rue

Ravenstein 23. www.bozar.be, 002-507.82.00

Musicbanda Franui, 25/3, "Alles wieder gut", sånger av Franz Schubert, Robert Schumann, Johannes Brahms och Gustav Mahler, Bozar, Rue Ravenstein 23 (www.bozar.be, 002-507.82.00). Millenium Orchestra, Choeur de chambre de Namur, 28/3, under ledning av Leonardo García Alarcón, Valer Sabadus, Evangelisten, Philippe Favette, Pontus Pilatus, Passio del Venerdì av Santo Gaetano Veneziano och Stabat Mater av Antonio Nola, Bozar, Rue Ravenstein 23
www.bozar.be, 002-507.82.00

Marius Neset & Orchestre National de Belgique, 28/3, 29/3, i Salle M, under ledning av Geoffrey Paterson med Marius Neset på saxophone, Ivo Neame, piano, Petter Eldh, basfiol och Anton Eger trummor, inom ramen för orchestre de jazz, 2016 gav den norske saxofonisten och kompositören Marius Neset ut ett album « Snow-melt » i samarbete med l'orchestre de chambre London Sinfonietta, Bozar, Rue Ravenstein 23
www.bozar.be, 002-507.82.00

Orchestre Philharmonique Royal de Liège, 29/3, under ledning av John Neschling, Jean-Efflam Bavouzet, piano, med J.S. Bach: 3 chorales P 167 av Ottorino Respighi, Concerto pour piano et orchestre n° 16, KV 451 av Wolfgang Amadeus Mozart, Bachianas Brasileiras n° 4 av Heitor Villa-Lobos och Estancia Suite av Alberto Ginastera, Bozar, Rue Ravenstein 23
www.bozar.be, 002-507.82.00

Danish National Symphony Orchestra & Chorus, 30/3, med Danish Junior Chorus, under ledning av James MacMillan dirigent och kompositör med St Luke Passion av James MacMillan.

Opera

Cavalleria rusticana & Pagliacci, 06/03-22/30, av Mascagni respektive Leoncavallo, Orchestre symphonique et chœurs de la Monnaie under ledning av Evelino Pido, La Monnaie, Place de La Monnaie
www.lamonnaie.be, 02 229 12 00

Carmen, Le Domino noir, 23/03-03/03, opera av Auber, operaorkestern under av Patrick Davin, Opéra Royal de Wallonie, Place de l'Opéra, Liège
www.operaliege.be/fr, 04 221 47 22

Opera på Bio, Semiramide, direkt 10/03 och repris 19.03, av Rossini, Kinopolis, Heysel
https://kinopolis.be/fr/opera-au-cinema

Viva l'Opera, 2017-2018, opera på UGC-bio-graferna, Werther, 15/03, av Jules Massenet, vissa föreställning sänds direkt från de olika operahusen, info om programmen
https://fr.vivalopera.be)

Jazz

Ed Verhoeff 4tet Ft Toine Thys, 18/3, Café Roskam, Rue de Flandre, 9
www.cafe-roskam.be, 02 503 51 54

Film

Cinematek - filmmuseet, Rue Baron Horta 9 och **Flagey**, Place Sainte-Croix, med stumfilmer, klassiska filmer och filmer med filmens stora. På bio: ett premierat urval: **3 Billboards****** av Martin McDonagh, **Laissez bronzer les cadavres***** av Hélène Cattet och Bruno Forzani, **La belle et la meute***** av Kaouther Ben Hania, **Le musée des merveilles***** av Todd Haynes, **La promesse de l'aube***** av Eric Barbier, **Tout l'argent du monde***** av Ridley Scott, **Jalousie***** av David och Stephanie Foenkinos,

Le grand jeu (Molly's game) *** av Aaron Sorokin, **L'Échappée belle (The Leisure Seeker)***** av Paolo Virzi,

Les Samedis du Ciné - filmer för barn och vuxna, parallella föreställningar på lördagsförmiddagarna kl 10.00, Cinema Vendome, Chaussée de Wavre 18
www.cinema-vendome.be

Auktioner

Mont de Piété, Rue Saint-Ghislain 19, pantbanken håller specialauktioner på icke inlösta smycken och andra konstföremål, 21/04, visning 19/04, 20/04 och fm. 21/4,
www.montdepiete.be, 02 512 81 83

Salle de Ventes BA, Rue Ernest Allard 7-9
www.ba-auctions.com, 02 511 53 24

Galerie Moderne, 27/03, 28/03, antikviteter, visning 23/03-23/06, Rue du Parnasse 3
www.galeriemoderne.be, 02 511 54 15

Hôtel de ventes Horta, 26/03-27/03, antikviteter, visning 23/03-26/03, Rue de Roodebeek 70/74. www.horta.be, 02 741 60 60

Hôtel de ventes Vanderkindere, 06/03, visning 02/03-04/03, och 27/03, 28/03, visning 23/04-25/03, Chaussée d'Alseberg 685-686
www.vanderkindere.com, 02 344 54 46

Planera framåt

Lohengrin, 19/4-6/5, opera av Wagner, La Monnaie, Place de La Monnaie
www.lamonnaie.be, 02 229 12 00

Joan Baez, 21/5, Bozar, Rue Ravenstein 23
www.bozar.be, 02 507 82 00

Svenska kyrkan i Bryssel

mars-juni 2018

Lördagen den 3 mars

15.00-17.00 Musikcafé. Allsång.
Svenska kören medverkar.

Söndagen den 4 mars

11.00 Familjemässa

Söndagen den 11 mars

11.00 Högmässa
13.00 Kyrkstämman. Avtackning av
husmor Lotta Svanfeldt

Söndagen den 18 mars

11.00 Söndagsgudstjänst

Söndagen den 25 mars

11.00 Högmässa. Barnkören
medverkar.

Torsdagen den 29 mars

19.00 Skärtorsdagsmässa

Fredagen den 30 mars

19.00 Långfredagsgudstjänst

Söndagen den 1 april

11.00 Påskdagsmässa. Påsklunch.

Söndagen den 8 april

11.00 Söndagsgudstjänst

Söndagen den 15 april

18.00 Musikgudstjänst

Söndagen den 22 april

11.00 Högmässa

Söndagen den 29 april

11.00 Högmässa

Måndagen den 30 april

19.30 Valborgsfirande, Château
d'Argenteuil

Söndagen den 6 maj

11.00 Söndagsgudstjänst

Torsdagen den 10 maj

9.00 Gökotta med frukost efteråt

Söndagen den 13 maj

19.00 Högmässa

Söndagen den 20 maj

11.00 Högmässa

Söndagen den 27 maj

11.00 Söndagsmässa
19.00 Vårkonsert, Vivaldis Gloria.
Chapelle Royale. Svenska kören
samt solister och musiker.

Söndagen den 3 juni

11.00 Söndagsgudstjänst

Onsdagen den 6 juni

18.00 Nationaldagsfirande.
Barnkören och Svenska kören
medverkar.

Söndagen den 10 juni

14.00 Konfirmationsgudstjänst
Danska kyrkan, Rue Washington 27.

Söndagen den 17 juni

18.00 Musikgudstjänst

Lördagen den 23 juni

14.00 Midsommarfirande i
Bois de la Cambre. Dans kring
stången och lekar. Medtag egen
picknick.

Söndagen den 24 juni

11.00 Högmässa

Med reservation för ändringar.

För aktuell information, se

www.svenskakyrkan.se/bryssel.

Facebook: Svenska kyrkan i Bryssel

Instagram: Svenskakyrkanbryssel

SVENSKA KLUBBEN ASBL

SPONSORMEDLEMMAR 2018

KREAB

MANNHEIMER
SWARTLING

SAAB

VINGE